

DEMOKRACIJA

Leto X. - Štev. 17

Trst - Gorica 27. aprila 1956

Izhaja vsak petek

Zakaj „slovenska“ lista?

Slovenci Tržaškega ozemlja vztrajajo in vneto dvigamo svoj glas, da nam morajo biti priznane pravice, ki nam grejo kot narodni manjšini. Protestiramo, ker naše šole še vedno niso zakonjene, ker niso tako izpopolnjene kot bi to želeli, ker je premalo otroških urticov. Zahtevamo dvojezične napise, pravico na uporabo slovenskega jezika pri polaganju z vsemi javnimi uradi. Krivo nam je, da se Slovenci ne sprejema v javne službe v sorazmernosti, ki bi odgovarjalo odstotku prebivalstva naše narodnosti. Krivo nam je, če se pri presoji kandidatov za sprejem v službe raznih zasebnih tvrdk najde takoj celo kopico izgovorov, čim se vidi, da gre za osebo s spričevalom slovenske šole. Hočemo, da bi bili enakopravno upoštevani pri uporabi, oziroma delodelanju raznih podpor in storitev, ki so na razpolago za razne kulturne prireditve.

Vse to in še marsikaj drugega, kar je potrebno, da bi se lahko smatrali za resnično, ne pa samo formalno enakopravne državljane, bi radi imeli kot Slovenci. In samo kot Slovenci imamo na to tudi pravico. Toda medtem ko lahko ugotovimo, da se za te cilje vsaj z besedami zavzemajo več ali manj vse skupine, ki se potegujejo za zaupanje slovenskih volivcev, je pa zanimivo, da se večina teh skupin nekako boji slovenskega imena. Edini izjema sta Slovenska demokratska zveza in Slovenska katoliška skupnost, to je obe politični organizaciji, ki sta dali pobudo za postavitve Slovenske liste. Vse ostale slovenske skupine pa se očitno stranjujejo svojega imena in se skrivajo za nekatere figove liste partijskega, neodvisnega ali tristiškega značaja.

Titovcem je ideal njihova »Neodvisna socialistična zveza«. To je narodnostno neopredeljena, nekdanje mu UALS-u podobna stranka, na katere listi imamo verjetno več italijanskih kandidatov, kot bo imela italijanskih volivcev. Nekdanji »neodvisni« (dr. Tončič in prijatelji), ki so se po vojni najprej udejnovali titovcem, kjer so bili izrazita manjšina in niso pravi nič pomenili, se zdaj, vsaj v tržaški občini, zatekajo pod independentistični plašč. Demokratsko so se torej tudi ti Slovenci podali v sklop politične stranke, ki je izrazito italijanska in kjer bodo zopet služili kvečjemu za peto kolo. Na tej poti, ki je značilna za vse, ki ne marajo prezezditi popkovine, ki jih še vedno veže s titovci, a jim obenem ne kaže, da bi se enostavno opisali v njihove vrste, je »neodvisnost« sledil — če jih ni nanjo celo vodil — dr. Besednjak. Njegov evstvi opreda in urednik »Novega lista« namreč tudi kandidira na tržaški independentistični listi. O kominformistih ni treba govoriti. Tudi to je narodno brezbarvna družina. Prvo jim je partija, potem kaj drugega, nato dolgo ni in šele na koncu slovenstvo. Tako je vsak pokazal svoj obraz.

Ko bodo torej po politvah izšle statistike, bomo imeli na kupe tako ali drugače »socialističnih«, »komunističnih« in »tristiških« skupin, toda slovenska lista bo samo ena: Slovenska lista. In kdor bo iskal opravičilo in utemeljitev za vse zahteve, ki jih tržaški Slovenci postavljajo, za tega bo samo Slovenska lista nesporno slovenska in samo glasovi, oddani za to listo, bodo štet kot glasovi tistih Slovencev, ki nečijo narodnostno umreti, ki hočejo ostati to, kar so, pa čeprav se v ostalem prilagodijo in uživajo v politično stvarnost države, kateri pripadajo.

Vsi ostali so za nepristranskega opazovalca narodnostno več ali manj brezbarvni ljudje. Enim je prvo komunizem, drugim titovstvo, tretjim tristištvo. To je prvo in glavna točka njihovega programa. Njihova povezava vendar vsakomur jasno kaže, da so za uresničitev teh glavnih ciljev pripravljene patisniti narodnostne zahteve na druga mesto.

Daleč smo od tega, da bi trdili, da so narodnostne pravice vse. Res je, da se od njih ne živi, toda tudi brez njih se ne more živeti. To čutimo vendar vsak dan. Priznavanje narodnostne enakopravnosti je osnovni pogoj za uživanje vseh ostalih in za žitljenje izredno važnih pravic, ki so v posamezni državi in času dostopne. A kako naj zahtevamo, da nas drugi spoštujejo, da nas kot Slovence upoštevajo, če se sami stranjujejo svojega imena? Kako naj pred javnostjo kot Slovenci postavljamo svoje zahteve, če se na volitvah niti ne pokažemo, če tega ne storimo niti kot »slovenske« komunistične, niti kot »slovenske« socialistične stranke?

Tistim, ki se v takšnem položaju, (Nadaljevanje na 2. strani)

POMEMBNA MANIFESTACIJA ZA SVOBODO

Učinkoviti pozdravi zastopnikov zaslužjenih narodov Hruščevu in Bulganinu

Obisk Hruščeva in Bulganina v Veliki Britaniji ni potekel tako gladko, kakor bi sodili po nekaterih novinarskih poročilih. Velik del javnega mnenja ne more pozabiti, da stiska danes kremelskim mogotcem roko tista Velika Britanija, ki v svoji prestolnici nikdar ni sprejela ne Hitlerja, ne Mussolinija. In vendar je treba vsaj drugemu prav gotovo priznati, da je imel neprimerno manj krvave roke kot jih imajo sovjetski oblastniki. Ključne neznanke žene, da obežajo tiste, ki ubijejo enega človeka, banketi in odlikovanja pa čakajo tiste, ki jih pomorijo na milijone, najbrž podaja realnost, ob kateri se globlje mislečim ljudem obrača želodec.

Svojevrsno izkušnjo, ki meče presneto blede luč tudi na sicer visoko spoštovani londonski parlament, je doživel glavni urednik britanskega humorističnega tednika »Punch«. Na pobudo, ki so mu jo dali nekateri člani britanskega spodnjega doma, je začel organizirati zborovanje proti obisku obeh sovjetskih mogotcev. Toda prej navdušeni poslanci so eden za drugim stisnili rep med noge. Ko je bilo treba nastopiti, ni bilo nobenega parlamentarca več. Naj bo to partijska disciplina ali škandol, vsekakor je znak, da državljanski pogum tudi v Veliki Britaniji ni več na tisti višini kot je bil takrat, ko je ta država upravičeno vodila svet.

Toda če je ta čast, ki jo Velika Britanija izkazuje gospodarjem sovjetskega imperija, koga se posebno zabolela, potem so to prav gotovo Poljaki, ki so pustili svoje kosti po vseh velikih bojiščih, na katerih je šlo Veliki Britaniji za biti ali ne biti. Poljaki so organizirali dostojen odgovor. Niso kričali, niso skušali obračunati z rablji svojega naroda. Skupno so se uvrstili v veličasten sprevod, s katerim so usodno potrkali na vest naroda in države, kateri so med drugo svetovno vojno tako verjeli in na katero so se toliko zanašali.

Pred veliko katoliško cerkvijo Brompton Oratory-ja v Kensingtonu se je preteklo nedeljo zbralo nad 20.000 Poljakov, Ukrajincev, Čehov,

slovakov, Bolgarov, Letoncev, Estoncev, Latvijcev, Romunov, Madžarov in tudi Jugoslovancev. Bile so zastopane tudi razne druge narodnosti, ki živijo v Sovjetski zvezi. Na čelo je stopil legendarni poveljnik svobodne poljske armade v drugi svetovni vojni, general Anders. Kot za pogrebno svečanost se je oblekel v črno, na prsa pa si je pripel najvišja britanska odlikovanja. In sprevod se je napolnil proti spomeniku britanskim vojakom, ki so padli v dveh svetovnih vojnah. Ob Andersu je stopal drugi enako slaven mož, general Edvard Bor Komorowski, vodja protinacistične vstaje v Varšavi leta 1944, vstaje, ob kateri je prav Bulganin zapovedal sovjetskim četam, ki so bile nekaj kilometrov od sovjetske prestolnice, naj ustavijo svoje napade ter tako dajo nacizem čas, da likvidirajo poljske rodoljube. Pred njima avtomobili z napisom »Svoboda Poljske«, za njima pa nepregledna množica ljudi, ki jih je komunistična diktatura pregnala v tužino. V popolni tišini, katere veličastja ni nihče hotel motiti, so prehodili štiri in pol kilometre, da so prišli do spomenika. Tam je bil na eni strani že dobro zastražen venec, ki so ga v četrtke položili sovjetski gostje. Na drugo stran pa je stopil general Anders ter je položil velik venec belo-rdečih nageljnov, ki so mu ga podali poljski skavti.

Medtem ko so se množice zbrale okrog spomenika, so delili občinstvu letake, v katerih so obtožili Hruščeva, da je odgovoren za deportacijo enega milijona Poljakov med leti 1939-41, za številne likvidacije poljskih državljancev in še posebej za množični umor 15.000 poljskih častnikov v katynskih gozdovih. Drugi, podoben letak, je naselval grehe Bulganina.

Po demonstraciji se je manjša delegacija v policijskem spremstvu podala na sedež britanskega ministrskega predsednika Edena na Downing Street 10. Izročili so spomenico, ki jo je podpisalo 40.000 Poljakov. V njej so pozvali Edena,

naj se zavzame za svobodo in svobodne volitve v Poljski, kakor tudi za izpustitev sto tisočev Poljakov, ki jih še vedno zadržujejo v Sovjetski zvezi.

Dostojna in presunljiva manifestacija je globoko odjeknila v britanskem in sploh v vsem svobodnem svetu.

Predsednik Gronchi v Franciji

Predsednik Republike, Giovanni Gronchi, je preteklo sredo odpotoval na napovedani državniški obisk v prijateljsko Francijo. Gronchijevemu potovanju pripisujejo veliko važnost. Med drugim gre posebno za to, da bi obe sosedni državi vzporedili svojo politiko v zahodnem zvezištvu. Kakor je znano, se je Gronchi ob svojem nedavnem obisku v Združenih državah zavzel posebno za to, da bi morali tudi v atlantskem paktu polagati večjo pozornost gospodarskemu sodelovanju, v prvi vrsti podpiranju gospodarskega razvoja.

Gronchijevemu obisku v Franciji pripisuje tudi svetovni tisk izredno veliko pozornost in pričakuje, da bo Gronchijeva misija še važnejša na Francoskem kot je bila v Ameriki.

EDEN: Oh gospoda, saj ni bilo treba; taki stroški, za božjo voljo!

PODOBNOŠTI PREJŠNJIH IN DANAŠNJIH ČASOV

Leninovo npravstveno spričevalo

Nedeljski »Pr. dn.« je pod Leninovo sliko napisal tudi tole: »Danes obhajamo obletnico rojstva velikega stratega oktobrske revolucije. Čim bolj se ta doba oddalja od nas, tem večje postajajo osebnosti, ki so se takrat nahajale v središču tega prelomnega zgodovinskega dogajanja.« Res je potrebno ob poplavalih osebnosteh osebnega kulta, da obrnemo Leninovo medaljo, ki jo komunisti tako pridno drgnejo, pa zgodovinskih madežev z nje ne bodo odstranili. — Oglejmo si npravstveno spričevalo tega komunističnega »stratega, vojskovodjo, misleca in zlasti človeka«, kakor pravi »Pr. dn.«

Stalinovi dediči se na vse pretege trudijo, da bi po pogubljenju svojega krušnega očeta, za komunistične množice pa za vrženega polbogov, postavili na malikovalski oltar očenežene in nepogrešljivega polboga Lenina. Brez polbogov mednarodni komunizem namreč ne izhaja. Morda je golo naključje, da z bleščajo stranjo Leninove medalje, ki jo komunisti v teh dneh tako hrupno razkazujejo sebi in ostalemu svetu, prihaja istočasno na svetlo z neke druge strani tudi druga plat te medalje, ki pa ni prav nič manj zadrževala in nič manj krvava kot je Stalinova medalja z obeh strani, odkar so ji odrekli partijski sidol.

Se do nedavnega je boljševizem počival na treh stebrih: Stalin, Lenin, Marx. Stalinov stebel so boljševiki sami pred očmi začudenega sveta razdejali in s tem boljševizmu pripravili večji poraz, kot so to zmogli skupni napori njegovih nasprotnikov. Kako pa je v obema preostalima stebroma? Ali bosta ostala vso večnost, ali pa tudi v njima že gloda črv resnice in s tem minljivosti?

Očak komunizma Marx je že takoj zgodaj umrl (l. 1883), da bi mu današnji ruski tovariši verjetno oprostili vse tiste zagrizenosti sovražen tirade, s katerimi je neprestano streljal na carsko Rusijo. Oprostili

bi mu verjetno tudi njegovo neudruidljivo hujkanje zahodnega sveta in posebno se Velike Britanije proti »barbarski, reakcionarni in zaostali Rusiji«. Marx je bil zagrižen sovražnik Rusije, verjetno bolj trmizne do Slovanov kot pa zaradi socialnih pobud. Kako pa naj si sovjetski državljani razlaga kričavo vriskanje boljševiških emigrantov (vključno Lenina) nad porazom Rusije v rusko-japonski vojni l. 1905? Tu postaja zadeva že precej mučna za normalnega ruskega patriota. Čušina, Port Artur in ostalo niso bile zgolj zaisne čarje, pač pa Rusiji (da so bile te zaisne obnem tudi zaisne Azije Evropi, tega takrat nihče ni razumel, najmanj pa Anglija, takratna zaveznica Japonike).

Se za ničvrednejšega patriota pa se je Lenin izkazal v prvi svetovni vojni. Njegova edina misel je bila, da se tako hitro kakor je pač mogoče polasti oblasti v Rusiji. Usoda njegove domovine mu je bila deveta briga. Prvi bližnji boljševiški cilj je bil, da z vsemi silami pospeši ruski poraz. Pri teh naklepih so se boljševiške želje popolnoma ujemale z željami — cesarske nemške vlade.

Ko so nemški agenti ponudili Leninu zlato in prosto vožnjo skozi sovražno Nemčijo, je oboje sprejel brez oklevanja in s polnimi rokami.

Presenetljive podobnosti

Doslej so ahudičevu pogodbom med takratno Nemčijo in Leninom pripisovali zgolj Nemčiji, in to po vsej pravici. Saj je prav cesarska Nemčija okužila z ideološko bakteriološko vojno carsko Rusijo in sedaj sama trpi v svojem vzhodnem delu za isto epidemijo.

Nenadoma pa so končno privreli prvi na dan tajni arhivi nemške cesarske diplomacije, ki so jih zavezniški zaplenili po končani vojni v nemškem znanjem ministrstvu v Berlinu. Del teh dokumentov objavlja angleški zgodovinar oxfordskega vseučilišča dr. Jurij Katkov v reviji »Royal Institute of Inter-

national Affairs«. Da si je Lenin izposloval od nemške tajne službe (oddelek III. b) rezerviran vagon, s katerim je sredi vojne s tridesetimi svojimi tovariši potoval skozi sovražne bojne črte, je za razumevanje človeka nenavadna posebnost. Naravnost gorostasne pa so celo za ruskega komunista Leninove denarne kupčije s takratnim smrtnim sovražnikom Rusije. O teh amaznih poslih pričajo dokumenti iz arhivov nemškega zunanjega ministrstva, ki jih priobčuje imenovani angleški znanstvenik.

Sedaj prvič objavljeni dokumenti dokazujejo, da je bil pravi oče zamisli o sodelovanju cesarske Nemčije z boljševiki nemški poslanik v Kopenhagnu, grof Brockdorff-Rantzau. Možakar je bil ponosen na to, da se mu je posrečilo tisto, česar niso zmogle orjaške nemške armade, da je namreč iztrgal iz verige takratnih nemških sovražnikov važen člen — Rusijo. Tehnično je bila zadeva za Nemce vsekakor izredno koristna. Poraz tako silnega nemškega nasprotnika, kakršna je bila Rusija, je pomenil pravo diplomatsko mojstrovino.

Da pa se bo kuga, ki so jo z boljševiki Nemci vbrizgali Rusom Raneje razširila na druge narode in med njimi tudi na same Nemce, tega nemški diplomat ni slutil. Zopet se je enkrat izkazala usodna zmotiče v politiki cilj posvečuje sredstvo. Ta zmotiče se ponavlja danes tudi v Trstu, ko nekateri slovenski patrioti in krščanski možje delijo zastrupljene injekcije komunizma sebi in svojim rojakom v usodni zmoti, da ta cepiva krepijo slovenstvo, v resnici pa ga uničujejo. Ne zavedajo se, da ta cepiva pribejajo naravnost iz udbovskih laboratorijev in da so prodanci, ki jih razdeljujejo, komunistični plačanci. Pa vrnimo se k nemški zaroti.

Nemški diplomat se je po vojni čineno izgovarjal, da je umirajočemu postregel pač s strihinom. Morda so tudi napori ljudi okrog »Novega lista« komunistična zadnja popotnica slovenskemu narodu na tej zemlji, potem ko so s pripo-

Londonski razgovori

Predsednik sovjetske vlade, maršal Bulganin, in generalni tajnik sovjetske komunistične partije, Hruščev, sta s svojim spremstvom prispele v London. Sprejem je bil hladen tako s strani britanskega tiska kot angleške publike. Položaj obeh Stalinovih dedičev v Londonu ni ravno prijeten in celo mučen. Na drugi strani izgleda, da so Sovjeti in ne Angleži želeli ta sestanek. Da so konservativci pod silo razmer moralno stisniti krvave roke, ni prvi slučaj v zgodovini. Richelieujeva Francija je stisnila desnico Oliverju Cromwellu, čeprav se je ta zelo trudil za smrt Karla I., moža kraljeve sestre Henriette. Pa tudi z revolucionarno Francijo so se srednjeevropski dvori kaj hitro znašli in svoje hčere poročili s francoskimi generali in politiki. Zato ni nič čudnega, če danes, v XX. stoletju, kraljica Elizabeta sprejema Stalinova dediča.

Ni pa tu na tapetu vprašanje formalnosti, niti godrnjanje angleške publike in tiska, niti ni važno, kdo je ta sestanek zamislil, Angleži ali Sovjeti, pač pa komu so ti razgovori potrebni. Če si situacijo pobliže ogledamo, nam postane jasno, da je Angležem potrebnejše sovjetsko popuščanje kakor Sovjetom angleško. Kaj naj Sovjeti še pričakujejo od Evrope? Dobro voljo in priporočila... in nič drugega. Angleži že davno niso več zadnja instanca v

političnih dogajanjih, medtem ko so na svojih področjih Sovjeti prav gotovo. Zato velja Angležem sovjetsko popuščanje zelo veliko, medtem ko je Sovjetom angleško popuščanje sicer važno, ali niti dolgo še tako važno kot je Angležem sovjetsko.

Kdo je od obeh partnerjev vsaj navidezno v večji stiski? Brez dvoma so to Angleži. Dogodki v teh zadnjih mesecih so bili in so prav za Angleško hudo nezadovoljivi. Ves tok dogodkov na Srednjem — in da niti ne govorimo na Daljnem vzhodu — je zavzel v zadnjih časih naravnost katastrofalne oblike prav za Angleže. Da je zunanji minister Mac Millan odstopil je brez dvoma v neposredni vzročni zvezi z negativnimi rezultati angleške zunanje politike. Usoda bagdadskega pakta, usoda generala Glubbe, usoda Cipra in njegove samouprave, vse to so dejstva, ki gotovo ne govorijo v korist angleškega mednarodnega ugleda.

Godrnjanje angleške publike in tiska pa ima svoj globlji vzrok. Ze dolgo se namreč Washington ne veseli angleških postopkov v politiki z vzhodnim svetom. V trenutku ko so Angleži priznali rdečo Kitajsko v upanju, da si bodo na ta način ohranili Hong-Kong, niso imeli Američani nobenih vzrokov za ploskanje angleškimi političnim metodam, ki so — tega ne smemo pozabiti — učinkovale tako v Iranu kakor v Iraku.

Angleška politika na vzhodu je v glavnem petrolejska politika in kot taka ni vedno v skladu s petrolejskimi koristmi Združenih držav. Zato izgleda, da ni izključeno, da se v Londonu razgovarjajo o stvarih, ki nimajo nič skupnega z moralnimi načeli osebnosti svobode, zato pa mnoge povezanosti s skrbmi, da se ohranijo tvarne koristi Anglije.

Za ohranitev teh tvarnih, recimo petrolejskih koristi Anglije, pa Sovjeti ne bodo imeli odprtih ušes, če ne dobijo z angleške strani ustreznih protivrednosti. Vse pa kaže, da se te protivrednosti nanašajo na Srednjo Evropo, predvsem na Nemčijo. Če se ne motimo, je Eden lansko leto za časa zasedanja zenevske konference stalno poudarjal, da je predvsem potrebno urediti nemško vprašanje. Francozi so takrat, manj pripravljeni kot Angleži, govorili, da bodo prisiljeni spoznameti se s Sovjetijo, če jih bodo še nadalje napadali zaradi Alžirije in Severne Afrike sploh. Kaj naj to pomeni? Tako Angleži kakor Francozi so vsaj na Srednjem vzhodu odvisni na določeno sovjetsko popustljivost. To pomeni, da morajo ponuditi neko protivrednost. Ta protivrednost pa ne pomeni niti za Anglijo niti za Francijo nič drugega kot prilagoditev sovjetskemu nazoru vprašanja Nemčije in Srednje Evrope.

Za to popuščanje pa je potrebno najti pred angleškim in francoskim javnim mnenjem potrebno opravičilo. Verjetno ni brez pomena, da se razstalinjevanje Srednje Evrope izvaja istočasno z razpustitvijo še tako in tako meglenega Kominforma, inkvizicije komunistične pravovernosti.

25. APRIL

praznik osvoboditve

Preteklo sredo so po vsej državi svečano slavili enajsto obletnico splošne vstaje v Severni Italiji, ki je pomenila konec tujе okupacije in odstranitev poslednjih ostankov fašističnega jarma. To je bilo zadnje dejanje obojeborne borbe proti tujim in domačim tlačiteljem, zadnji korak, s katerim je italijanski narod stopil iz temine nasilja v svobodo in demokracijo.

Italijansko osvobodilno gibanje je bilo gibanje vseh protifašističnih strank, nihče ga ni izkoristil, da bi fašistično diktaturo zamenjal s svojo. To je važno dejstvo, ki ga pri obravnavanju vsakdanjih neveljnosti marsikdo ne prerad pozabi. Res je, da zaradi tega nobena stranka ni mogla popolnoma uresničiti vseh zahtev svojega posebnega programa, toda prav tako nobena ne more reči, da bi bile poptepane. Kakor med osvobodilno borbo, tako se tudi danes pri vsakem vprašanju išče čim širše rešitve. To je bistvo demokracije poti, kateri se povojna Italija, po težki dvajsetletni fašistični izkušnji, kakor je videti, ne bo odrekla. Kot narodna manjšina želimo posebno zamejski primorci Slovenci, da bi pri tem ostalo, kar samo na ta način smemo upati, da bo nekega dne tudi naš položaj drobno in demokratično urejen.

(Nadaljevanje na 3. strani)

VESTI z GORIŠKEGA

V imenu vseh borcev in mučenikov za demokracijo

V sredo 25. aprila smo v Italiji praznovali dan vstaje in zmage nad fašizmom in nacizmom ter se spominili vseh žrtev ter vseh borcev, ki so se za njun zločin žrtvovali in tudi dali življenje.

Slepa vsem žrtvam in mučnikom, slava vsem junakom, ki so padli v borbi proti fašizmu in nacizmu!

Fašizem in nacizem se nista zadovoljila z uvedbo diktature in tej dosledno z odpravo vseh državljanskih in sploh človeških pravic v svojih državah, to je v Italiji in v Nemčiji. Ne, ona sta ta nazadnjaški protičloveški sistem vladanja in življenja vsiljevala še drugim narodom in državam in sta slednjič druge miroljubne narode in države oboroženo napadla in jih hotela zavojevati! Tako Abesinijo, Albanijo, Avstrijo, Češko, Poljsko, Francijo, Grčijo, Jugoslavijo itd.

Kmalu je bil ves svet v ognju in bila se je bitka na življenje in smrt!

Ni šlo samo za klasični izgovor maščevanja zaradi kakšnega diplomatskega dogodka ali spora, zaradi kakšne žalitve ali zaradi odrešitve kakšnega spornega malega kosčka ozemlja! Ne, šlo je za protičloveško nacifašistično diktaturo ali pa za vlado demokracije, sonečo na spoštovanju vseh človeških pravic na vsem svetu!

Ce bi bila fašizem in nacizem zmagala, bi smrtne posledice tega žalostnega dejstva najbolj in prvi občutili Slovani, kajti tako italijanski fašizem kakor nemški nacizem sta si zavojevanje teh dežel začeli iz Italije kot prvo točko svoje ekspanzije v Evropi. Poleg tega je Hitler dokaj jasno povedal, da je Slovane treba ne le samo podjarmiti in zaslužiti, ampak tudi načrtno fizično popolnoma uničiti!

Množično uničevanje naših bratov Slovanov v plinskih celicah na zavojevanem ozemlju ter množično sežiganje civilnih in vojaških ujetnikov v koncentracijskih taboriščih, zgovorno dokazuje, da se je Hitlerjev namen še stvarno izvajal!

Nekje v Ukrajini so prebivalci opazili, da se iz neke nove stavbe zraven ujetniškega taborišča pojavlja čuden dim. Niso pa smeli zraven, kajti vse naokoli so bili Nemci močno zastražili. V taborišču samem pa so ruski ujetniki začudeno ugibali, zakaj so Nemci vsako toliko poklicali iz taborišča skupino ujetnikov in jih vodili v tisto čudno stavbo, od koder se nobeden ni več vrnil. Postalo jim je jasno, da je to hiša smrti! Zato so sklenili upreti se za vsako ceno, da bi se le eden od njih rešil, zbežal in na kak način sporočil ruskemu poveljstvu, kaj Nemci v kraju počnejo. Ako so se ti ubogi ruski ujetniki junaki zagnali proti električnim tokom ne peji ograjni žici in jo podrli. Nemške strojnice so takoj zaregljale in neusmiljeno podrlle skoro vse ujetnike. Toda pravica je hotela, da se je par ujetnikom vendarle posrečilo rešiti in doseči skupino ruskih partizanov, ki so novico brž poslali na pravo mesto.

Ruska armada je nato z vso silo udarila v tisto smer in kraj osvobodila ter odkrila zverinsko početje nemške vojske. Čudna stavba je bila tako zgrajena, da je na eni strani imela plinske celice, na drugi pa peč za sežiganje trupel.

Ta je le eden od mnogih prizorov zverinskega početja nemških oblast. Zmaga vseh zavezniških sil svobodoljubnega in človekoljubnega sveta je tako grozodejstvo, upamo, enkrat za vselej preprečila, in zgodovina tistega strašnega obdobja fašistično-nacističnega vladanja in nasilja bo še pozno v velike opomin in nauk našim potomcem, kajti če bi bila fašizem in nacizem zmagala, bi ves slovenski svet bil danes posejan s takimi čudnimi stavbami, kot smo jo zgoraj opisali in katero so ruski ujetniki, Slovani, že brdo preizkusili! Citajte tudi Hitlerjeve izpovedi Rauschningu o njegovem namenu s Slovani, pa se boste prepričali, da nam je res nameril plinske celice smrti in upepeljevanje naših trupel v peči!

Mussolini je bil z duhom in telesom vdan Hitlerju. Zato ni izgovora, da Mussolini ni bil Hitlerju enak! Požiganje slovenskih domov in vasi, množično streljanje talcev in množično pošiljanje slovenskega ljudstva, od najznejših dojenčkov do najstarejših žena in moč v koncentracijska taborišča smrti pričajo proti fašizmu in ostanejo dokaz Mussolinijeve vdanosti in izvajanja nacističnega načina uničevanja narodov, to je genocid!

Koliko smo pod več kot dvajsetletnim nasilnim raznarodovanjem, ki smo ga s strani fašizma bili deležni, pretrpeli, smo Slovenci že

mного napisali. Nismo pa še zadostno opisali tistega vsakdanjega trpljenja po konfinacijah in zaporih ter tudi po vaseh in mestih, katerega smo bili deležni. Prav ta opis je nujno potreben, da se nekaterim italijanskim oblastnikom osveži spomin na tistih več kot dvajset let našega mučeniškega trpljenja, katerega bi krivci in sovinitni ter zlohotneži v naših krajih v svoji mržnji do Slovanov hoteli prikriti ali nekako zasenčiti, češ da so meseca maja 1945 Italijani trpeli, mi pa v več kot dvajsetih letih in v bridkem času oboroženega napada na Jugoslavijo prav nič! To zlobo moramo Slovenci za vsako ceno odkriti in z dokazi prepričati, kajti prav ta zloba je kriva, da nas še danes rimska vlada ni zaščitila, kot ji to velevala šesti in drugi členu republiške ustave. Slovenci nismo v nacionalnem oziru zaradi te zlobe deležni niti uživanja človeških pravic, ko nam ne priznavajo niti pravice, da se v javnih uradih in odnosih izražamo v svojem materinskem jeziku!

Italijanski protifašistični borci so pravočasno vstali in se dvignili proti nemškemu okupatorju in proti ostankom fašizma posebej v saloški republiki in njenih enih brigadah!

Ti italijanski borci so bili pravi in resnični predstavniki izraza demokracije in človekoljubnosti italijanskega naroda. Izkušnje nadvajsetletnega enostranskega vladanja fašizma, krivičnega oboro-

ženega napada na miroljubne dežele, zloba narodne vojske in krvave borbe proti okupatorju, ki ga je Mussolinijeva vojska poklicala v državo, je Italija s pomočjo svojih poštvalnih in junških sinov, borečih se v sklopu in za veliko i- dejo vseh zavezniških sil, vstala in si izvolila svojo demokracijo ustavo, namenjeno vsem njenim državljanom, tudi onim različne narodnosti in jezika!

Zato Slovenci v Italiji upravičeno zahtevamo to, kar nam ustava priznava in sam predsednik republike želi: da nas vlada z ustavnim zakonom zaščiti na podlagi popolne enakopravnosti!

Med italijansko vodilno večino na eni strani in slovensko ter nemško, francosko in ladinsko manjšino na drugi naj zavlada enkrat za vedno mirno sožitje in medsebojno spoštovanje vseh splošnih in svojstvenih pravic vsake posamezne skupine!

Žrtve nacifašističnega nasilja, borci in mučniki druge svetovne vojne so borci in mučniki za svobodo vsega sveta in vseh narodov tega sveta! Oni velevali, da se naše pravice priznavajo in spoštujejo, oni velevali, da se z raznarodovanjem, ki je greh proti naravi, preneha!

To zahtevamo Slovenci v Italiji v imenu njihovega trpljenja, borbe in mučeništva ter v imenu velike ideje, za katero so toliko žrtvovali!

Od demokracije, ki je zmagala, zahtevamo demokracijske pravice tudi za nas!

Slovenci in Furlani

Zopet sem te dni čital v nekem slovenskem listu ugotovitev in podarjanje, da med Slovenci in Furlani vladajo vedno dobri odnosi in miroljubno sožitje! V splošnem bi tako trditev morali raztegniti tudi na odnose med Slovenci in drugimi deželami Italije, kajti v bistvu se stiki med slovenskim in italijanskim ljudstvom vsrjo spoštljivo in mirno.

Ko pa presojamo višje sloje italijanskega naroda, moramo, s častnimi izjemami, na žal ugotoviti, da so nam furlanski posamezniki in krogi ravno tako in morda še huji nasprotniki in sovražniki kot oni iz drugih dežel Italije!

Glavno besedo proti Slovincem na tem ozemlju imajo, kajpak, prvo domači Furlani in furlanski predstavniki oblasti. Oni so tisti, ki zlobno o naš poročajo rimski vladi in se upirajo vsaki naši še tako upravičeni zahtevi in terjatvi!

Izkušnja kratkih ožjih stikov z videmskim furlanskim ljudskim avtonomiškim gibanjem, katerega visoki voditelji so nam eden za drugim pokazali hrbet, nas uči, da se sploh na take Furlane ni zanesiti!

Kdo pa se najbolj upira pravičnim jezikovnim zahtevam naših bratov v videmski pokrajini, v dolinah Nadize, Tera in Bele, in kdo tiste naše brate najbolj raznaroduje, če ne videmski Furlani?

Slovenec

PROŠNJE ZA IZPITE

Ravnateljstvo Višje gimnazije in Liceja s slovenskim učnim jezikom v Gorici obvešča, da zapade rok za vlaganje prošnje za pristupitev k zrelostnemu izpitu dne 5. maja.

Tozadavna pojasnila daje tajništvo šole.

IZ SLOVENIJE

INDUSTRIJSKE RASTLINE

Lansko leto so v Jugoslaviji pridelali 138 tisoč vagonov sladkorne pese, 1.226.000 vagonov krompirja, 4.150 vagonov tabaka, 34.200 vagonov lanu, 10.240 vagonov sončnice, 22.700 vagonov fižola, 350.000 vagonov sena in 115.000 vagonov grozdja.

V primeri s predlanskim letom se je lani ves pridelek znatno povečal, v nekaterih primerih celo za 42 odstotkov (n. pr. pri tabaku).

Znatno pa je padel pridelek sončnice (18 odstotkov), kar je treba pripisati ne toliko raznim vremenskim nepravilnostim, kolikor kvarni davčni politiki, ki prekomerno obremenjuje pridelovalce s prometnim davkom. Ta pojav je bilo opaziti tudi pri oljčnem olju, ko so nekateri, a boljše, ko je večina kmetov raje skrivaj na zelo primitivni način stiskala oljke, raje kot bi plačali prometni davek.

Kljub porastu pridelka sladkorne pese, je padla proizvodnja sladkorja za 10 odstotkov v primeri s predlanskim letom. To pa deloma zaradi neprimerne vremena, deloma pa tudi zaradi zastarelih neprimerljivih tovarni sladkorja.

NAJBOLJSI ROMAN

Zagrebski književnik Mirko Božić je 13. januarja dobil prvo nagrado — 500 tisoč din — za roman »Neizplakane, ki je bil ocenjen kot najboljši jugoslavanski roman v letu 1955. Roman obdelava življenje ljudi dalmatinske Zagore pred drugo svetovno vojno.

DELOVNE BRIGADE

Koncem marca im v začetku aprila so v Jugoslaviji slavili deseto obletnico ustanovitve mladinskih delovnih brigad.

Te brigade so dejansko mnogo prispevale k izgradnji raznih objektov, ki so vstali iz vojnih ruševin. Imele pa so ne samo delovni namen in pomen, ki je znatno omilil težak gospodarski položaj investitorjev, ki so bili dostikrat brez sredstev ali pa z omejenimi denarnimi sredstvi in so s temi brigadami prihranili težke milijarde, ki bi jih sicer morali izdati za delovno silo. Poleg tega omenjena pomena so te mladinske brigade imele tudi nič manj važen namen vzgajati mladino v novem socialističnem ozračju komunističnem duhu v znamenju znane fraze: »Mi gradimo cesto, cesta gradi nas.«

Težke razmere po brigadah so kmalu ugasile zadnje iskro idealizma, ki je prva leta po vojni mobiliziral celo mladino iz tujine v te brigade, ki so se postopoma izčrpavale in končno izginile, kljub prisilnemu mobiliziranju raznih političnih nasprotnikov ali gospodarskih »asaboterjev«.

Po desetih letih hočejo te brigade zopet obnoviti. Tako bi se dalo sklepati iz raznih govorov in nagovorov ob proslavah desetletnice. Potreba po ceni ali celo brezplač-

ni delovni sili je sedaj morda še večja kot je bila pred desetimi leti in poleg tega je treba mladino iztrgati iz »kvarnega vpliva klera in reakcije«, ki da jo vedno bolj zastuplja s svojimi zastarelimi gledišči o pravi demokraciji in svobodi.

KREDITI ZA KURIVO

Od prvega marca do konca junaja bodo Narodna banka in razne podružnice dajale kredite za nakup kuriva. Pri kreditiranju imajo prednost delavci in nameščenci in tudi hišni sveti za poslopja s centralno kurjavo. S tem kreditom pa lahko nabavijo samo lignit in črno oglje.

SOVODNJE

Naši posojilnici je Banca d'Italia sporočila, da je pri zrebanju državnih obveznic dobila nagrado milijon lir tudi ena njena obveznica. Posojilnica bi ta znesek rada razdelila med svoje člane, toda banka ji tega ne dovoli.

Posojilnici bi svetovali, naj prosijo banko za dovoljenje, da s tem zneskom kupi članom umetna gnjila in v jeseni še semensko pšenico. To bi namreč hkrati zelo koristilo tudi javnosti v splošni borbi za dvig produktivnosti in njegovih pridelkov.

Šport - smučanje

V nedeljo 8. aprila se je vršil tradicionalni smuk s Kanina, prva zbiranje na Kanina, ampak od koga Gilberta pa do Sella Nevea. Izgledalo je, da bodo morali tekmo odločiti kot lani, toda sneg, ki je zapadel za Veliko noč, je rešil položaj. Zadržal leta so značaj tekme spremenili — ni več smuk, ampak veleslalom — to pa zaradi številnih nesreč, ki so se navadno dogajale. Če bi bilo vedno dovolj snega, da bi bila proga dovolj široka, in če bi bili prekriti številni grički, bi ne bilo toliko nesreč. Zato so progo nekoliko skrajšali in razpostavili mnogo vrat. S tem je tekma izgubila na svoji privlačnosti, tako pri tekmovalcih, kot pri gledalcih, ki jih je prej bilo na ti soče in so avtobusi, s katerimi se je pripeljali, stali na cesti vse od hotela pa daleč proti planini.

Letos ni bilo gledalcev niti tisoč. Letos je odpadel tudi zahtevni skakalec, proga je bila tako krajša a manjšo višinsko razliko in je imela 40 vrat. Bila pa je še vedno težka, ker je bil sneg na prvem delu proge zmehčan, kar je zelo povečalo hitrost, ki so jo tekmovalci zaradi ozke in valovite proge le težko obvladovali.

Letos ni bilo med tekmovalci »skakalcev«, kot so bili prejšnja leta. Od italijanskih najboljših je tekmoval samo Pompanin Dino. Avstrijci so poslali tekmovalce druge kategorije, med katerimi je bil favorit Lipanč iz Smohorja v Zilski dolini. Vsi trije jugoslavovski tekmovalci, Slovenci Cvenkelj, Dornik in Krmelj, spadajo v skupino najboljših, saj sta prva dva zastopala svojo državo na olimpiadi v Cortini.

Borba za prvo mesto bi se morala razviti med Pompaninom, Lipančem, Cvenkeljem in Dornikom. Stiliščino najlepše je vozil Lipanč, kot so lepo vozili tudi drugi Avstrijci, tako da si takoj vedel, da so Avstrijci, čeprav niso poznali imena. Najbolj divje se je sprostil Pompanin, za njim pa Cvenkelj. Toda vsi, ki so prehitro vozili, so preveč izgubili pri padcih — zlasti na zloglasnem ovinku pred vhodom v gozd — zato pa je zmagal Krmelj, ki je previdno zmanjševal brzino in manj hudo padel. Jugoslovanci se je tako končno enkrat posrečilo, da so zmagali kot posamezniki in kot moštvo, ker do sedaj so vedno imeli smolo, da se tudi z Mulejem in Lukancem niso prebili na prvo mesto. Slovenski smučarji sicer drzno vozijo, toda ne vzdržijo hitrosti in padejo.

Toda izgleda, da se vodstvo, ki je v rokah Srbov, ne zaveda svoje naloge, ker ji verjetno ni kos ali pa, ker noče, ker je smučanje obmena Slovencev.

Tehnični rezultati. Posamezniki: 1) Krmelj Janko (Tržič, Jugoslavija) 2.50'3", 2) Fischer (Beljak, Avstrija) 2.54'4", 3) Lipanč (Smohor, Avstrija) 3.00'4", 4) Dornik Ludvik (Tržič, Jugoslavija) 3.03", 5) Nicolaucich (Trbiž, Italija) 3.05'2", 6) Pompanin (Italija) 3.05'2" itd. — Moštva: 1) SK Ljubelj, Tržič, Jug., 2) SC Monte Lussari, Trbiž, Italija, 3) SK Smohor, Avstrija itd.

Nekaj o šolski preosnovi

Zadnje čase se italijanski tisk precej pogosto bavi z vprašanjem napovedane šolske preosnove s posebnim ozirom na odpravo latinščine na nižji srednji šoli in spremembe maturitetnih izpitov ob koncu višjih srednjih šol.

V prvem primeru je prosvetno ministrstvo prišlo do ugotovitve, da je pravzaprav latinščina nepotrebna in odvečna za one dijake, ki ne mislijo nadaljevati klasičnih študijev. Tem dijakom je torej latinščina le v breme, ker jim odvira oči za poglabitev v učenje tistih predmetov, recimo matematike, ki jim bodo bolj služili od latinščine, če bodo nadaljevali znanstvene študije in ne klasičnih.

Latinščino seveda ne mislijo odpraviti za vse obiskovalce nižje srednje šole, ampak samo za tiste, ki klasičnih študijev ne bodo nadaljevali! Srednjo šolo bi potemtakem razdelili v dva oddelka: v enega s poučevanjem latinščine, drugega pa z bolj strogim poučevanjem znanstvenih predmetov brez latinščine.

Zdi se nam, da je ločitev pravilna. Kajti enotna šola se je v marsičem, zlasti v tem, da dijake že v otroških letih preveč obremenjuje, izkazala za neustrešno in v protislovju s pedagoškimi pravili.

Enotna šola ni dala tistega uspeha, ki so si ga njeni ustanovitelji in zagovorniki obetali. Nasprotno, pospeševala je neuspehe in lepo število mladih dijakov je za pravilno nadaljevanje študijev neustrešno.

Zakaj „slovenska“ lista?

(Nadaljevanje s 1. strani)

v kakršnem smo danes tržaški Slovenci, sami odrečejo svoje narodnostne pripadnosti, ne bo nihče priznal narodnostnih pravic. To je dejstvo, ki ga ne smemo izprediti. Kdor svetuje drugače, ta greši, ta potvarja resnico in zakone zgodovine.

Jasno je torej, da moramo za zagotovitev in uživanje svojih pravic najprej izpričati obstoj ljudi, ki svoje narodnosti ne marajo žrtvovati, ki nečejo biti zapostavljeni, katerim ni vseeno, ali bodo jutri smeli biti Slovenci ali ne. In prav iz te potrebe, da tržaški Slovenci pokažemo, da hočemo ostati Slovenci, je nastala »Slovenska lista«, brez vsake podrobne opredelitve, enostavno in jasno: SLOVENSKA lista. V samem njenem nazivu je bistvo njenega programa. Nastopila bo v brki vsem, ki se lastnega rodu in njene sravnjuje, ki iščejo voditelje in streho med tujci, ne pa med lastnimi sonarodnjaki. To je lista vseh, ki verujejo v življenje, ki hočejo svojim rojakom zagotoviti nadaljnjo rast in razvoj, ki mislijo, da nam kot narodni manjšini v demokracijo urejemo državi ni edini izhod prestopitev v večino in narodnostna smrt.

V oziroma spremembe maturitetnih izpitov ob zaključku višjih srednjih šol misli prosvetno ministrstvo, in višji šolski svet se z njim strinja, tako: Polagati največjo važnost na pismene izpite in šele v podrejeni, recimo v dopolnilo vključiti tudi ustno izpraševanje maturantov.

Kdor se namreč izkaže pozitivnega v vseh pismenih nalogah, ne bo polagal ustnih izpitov. Za tiste pa, ki ne bi dosegli zrelosti na podlagi samih pismenih izpitov, bo komisija odločila, ali jih je prepustiti k ustnim izpitom ali pa jih zavrniti.

Izpiti so pač izpiti, nekateri so za izpiti, drugi proti njim. V glavnem pa se je izkazalo, da niso izpiti ravno primeren način ugotavljanja znanosti in zrelosti kandidatov! Zato smo tudi v bistvu proti izpitom. Dijake naj od začetka do konca učijo in spremljajo eni in isti strokovno in pedagoško veščini in izkušeni profesorji in oni naj jih proglasijo za zrele ali ne. Šolski nadzorniki naj pa pouk in šolsko disciplino nadzirajo resno in po potrebi tudi strogo!

Pri novem načinu maturitetnih izpitov mislijo odpraviti prevod na latinsko, na učiteljsku pa ta predmet, kot maturitetni izpit celo odpraviti. Uvesti pa mislijo nekaj drugih pismenih nalog, na primer iz zgodovine, filozofije in naravoslovja za klasično maturo, iz drugih šoli primernih predmetov pa za druge mature in zrelostne izpite.

Naj se zgodi že tako ali drugače, eno mislimo povedati, kar se nam zdi prav: da se vsako spremembo v šoli ne sme preizkusiti na dijakih, ki študijev niso začeli in končali po novem programu.

Ker težje spremembe maturitetnih izpitov na težje, ker sloni pretežno na pismenih izdelkih, ne bi smeli takim izpitom biti podvrženi maturanti, ki so bili vajeni prejšnjega programa, načina poučevanja in tudi zaključnega ocenjevanja ter maturitetnih izpitov.

V nižji srednji šoli pa bi kazalo, da se preosnova izvede še takoj z odpravo latinščine za tiste dijake, ki klasičnih študijev ne bodo nadaljevali!

276 milijard za poljedelstvo

V turek je ministrski svet odobril zakon, ki voli 276 milijard lir splošnim potrebam poljedelstva. To volilo imha namen praktičnega izvajanja znanega velikopoteznega načrta pokojnega ministra Vanonija, ki ima za cilj odpravo brezposelnosti in dvig življenjskega standarda državljanov potom intenzivne obnovitvene in produktivne akcije.

To so krepki udarci v borbi proti komunizmu!

Roditeljski sestanek

V nedeljo se je vršil na Nižji srednji šoli v ulici Randaccio zadnji letošnji roditeljski sestanek, katerega se je udeležilo kljub slabe-

mu vremenu lepo število staršev in profesorjev.

Na sestanku se je g. ravnatelj dotaknil raznih šolskih vprašanj in je med drugim tudi obvestil navzoče o uvedbi zdravniških pregledov za dijake, prof. Bratina pa je v kratkem predavanju prikazal vzgojni pomen latinščine. Sledili so nato razgovori staršev s posameznimi profesorji, med katerimi so si starši lahko ustvarili jasno sliko o uspehih svojih otrok.

OBVESTILI

Učenke gospodinskega tečaja v Sovodnjah bodo imele razstavo ročnih del in kuharskih izdelkov v prostorih osnovne šole. Razstava za občinstvo bo odprta samo v nedeljo 29. aprila od 11. ure dalje.

...

Drž. učiteljske s slovenskim učnim jezikom v Gorici obvešča, da je čas za vlaganje prošnje za pristupitev k učiteljskemu usposobljenostnemu izpitu do 5. maja 1956.

GOSPODARSTVO

V SADOVNJAKU: Kakor hitro češnje cvetijo, jih moramo poskropiti proti zimskemu pedicu. Pojavi se sedaj kot ličinka (črv), ki objeda mlade lističe in, če jih primanjkuje, tudi sad. Uničimo jih s škropljenjem sivčinega arzenata (arsenato di piombo) 300-500 g na 100 l vode. Da preprečimo tudi drugo bolezen, rjo, dodamo še pol do tri četrte kg modre galice in isto količino v nobenem slučaju ne smete rabiti apna na 100 l vode. Opozarjamo, da več kot tri četrte kg modre galice in apna, ker bi v tem primeru škodovali mladim pogankom. Neobhodno potrebno je škropljenje posebnostjo, ki tega nso storili že lansko leto, če hočejo, da jim črvi ne napravijo zelo veliko škodo.

Nadaljevali bomo tudi z okopavanjem ali oranjem sadovnjaka, če zemlja ni premokra. Ker pa neprestano dežuje, okopavanje opustimo, da ga lahko izvršimo meseca maja. V tem času ni nujno, da je zemlja popolnoma suha. Kljub temu pa u- metna gnjila potrosimo še sedaj, in sicer v količini, ki smo jo priporočali v eni izmed prejšnjih števil. To gnjilo bo istočasno pospešilo rast trave, katere bo v poznejšem že omenjenem majskem okopavanju služila kot zeleno gnjilo s tem, da jo zaorjemo ali podkopljemo.

V VINOGRADU: Nadaljujemo z okopavanjem in oranjem, kadar zemlja ni premokra. V ostalem se ravnamo, kakor je povedano za sadno drevje.

NA NJIVI: Pripravljamo zemljo za setev koruze, kakor smo zednjič povedali. Zaradi vremenskih prilik, to je, ker je letos zemlja še dokaj mrzla, bomo s setvijo koruze počakali, ker moramo vedeti, da kuru-

za ljubi toplo zemljo. Na posevkih pšenice pregledamo, če kje opazimo blede stebila, kar povzroča ležeca voda. Bomo predvsem poskrbeli za odtok vode in nato pognojili s primerno količino apnenega nitrata. Ponavljamo, da pognojimo z apnenim nitratom, ker ta razkrajša zemljo zaradi vsebine neke količine apna. Trositi moramo ob suhem vremenu, ker bi mokra stebila apneni nitrat ožgal.

ZIVINA: Sedaj se bo pričelo z zeleno krmno. To naj se vrši postopoma, tako da preidemo v popolno zeleno krmljenje polagoma. To se bo vršilo na ta način: prvih nekaj dni (3-4) bomo mešali eno četrtino sveže in tri četrtine suhe kreme. V nadaljnjih dneh bomo mešali enake količine kreme, to je pol in pol. Zopet v nadaljnjih dneh bomo mešali po tri četrtine zelene in eno četrtino suhe kreme. Potem bomo lahko krmili s samo zeleno krmno. Ta način postopnega zeleno-suhega krm- ljenja je zelo važno zlasti pri delovni živini, ker bi s takojšnjim samim zelenim krmljenjem ošibela. Če se živino goni na pašo, naj se to ne vrši dokler je trava še preveč mlada, nadalje pa paši živine po mokri travi, in končno naj se pred pašo poklada živini nekaj suhe kreme v količini kakor poveda- no zgoraj za postopno uvajanje v zeleno krmljenje.

DROGERIJA

DOBRO, BLAGO
NAJNIŽJE CENE

ANTON PODGORNİK

GORICA - Trg. De Amicis 12, na Koru - Tel. 3009

Hruščev caplja po poti Stalina

»Oha, je vzdihnil pred kratkim rdeči krmežljavec pri »Delu«, če bi prišli ti ljudje na oblast, bi gradili visilice in giljotine namesto spomenikov.« Pri tem je gotovo mislil na komunistično Češkoslovaško, ki je pobesila v šestih mesecih več komunistov kot vse svobodne države sveta v petdesetih letih. Pa poglejmo nekoliko v črno kroniko komunistične justice.

Novice o razstalinjevanju prebujajo druga drugo; skoraj ni dneva brez boljševiških senzacij. Kominform je odšel rakom zvižgat. Nekaj zaslužkarjev bo formalno izgnalo zaposlenje, drugih bistvenih sprememb pa ne bo, saj so vse komunistične partije sveta pokorne obdoločnice Kremļa in njegovih vsakokratnih gospodarjev. Primerna vizitka za Hruščeva in Bulganina pri obisku Velike Britanije pa je tudi najnovejša novost. Je pa in osane zgolj vizitka.

Kakor ta, tako so tudi vsi ostali osedanjci ukrepi brez izjeme nesvarni. Nekdanji madžarskega zunanje ministra, ki je bil obdolžen titoštva in so ga l. 1949 obekli, so srečno rehabilitirali. Krivdo za obešanje pa so naprtili Stalinu, Berliju in odžaganemu policijskemu ministru Gaborju, čeprav ves svet ve, da je ves proces organiziral Radosi. Rehabilitacijo Gomulke na Poljskem javno razglasijo sedaj, čeprav so ga izpustili na svobodo že pred enim letom. Prav tako so vrnil »ugled« Trajču Kostovu na Bolgarskem. Kaj pomeni vrnitev »ugleda« nekemu mrtvecu, je razumljivo samo komunističnemu klavencu.

Vse te komedije pa gotovo ne zmanjšujejo resnosti položaja. Nobenega dvoma ni, da delujejo v Sovjetski in po njenih kolonijah sile, ki priganjajo »razstalinjevanje«, ki stremijo za njegovim stvarnim uresničenjem. Ko je Mikojan na partijskem kongresu rehabilitiral mrtvega Kosjorja in s tem javno obdolžil Hruščeva, da je svojo moč zgradil na množičnih umorih, to gotovo ni bil izmišljen očelet, pač pa pretečunana politična poteza, ki je delovala na vse strani. Sile, ki želijo Mikojanu uspeh, gotovo niso zgolj namišljene. Poleg tega se te sile lahko opirajo na Titov kritični odnos do Hruščeva. Titu pravzaprav ni treba drugega, kot da sprejme in da vse dosedanje »razstalinjevanje« obsodi kot igračkano, pa bo Hruščev ugled doma in v tujini enak Stalinovemu. Ta Titova grožnja igra ob pripravah stalno novih senzacij o odstranjevanju Stalinovega kulta bistveno vlogo. Značilno pa je, da do sedaj te grožnje še ni bila tako učinkovita, da bi se izklopala z območja gest in politično nepomembnih obtožb krivice, izvršenih nad zasebniki na področju pristne politične neosnove stalinskega sistema.

Praga - ključ razstalinjevanja

Pri vprašanjih razstalinjevanja je ostala Praga tista točka, o kateri najmanj pišejo in govorijo — in vendar je prav Praga ključ celotne zadeve. V Pragi so l. 1952 uprizorili proces »Slansky«. Obtožbo so »gradili na titoških, ameriških in judovskih zarotah. Takrat so obsodili kar 11 najvidnejših komunistov. Več kakor so jih po svobodnih državah pobesili v petdesetih letih. Predigra temu procesu je bila likvidacija Rajke. Vendar se je v Pragi prvič pojavila obtožba »judovske zarote«. Na drugi strani pa je bil proces »Slansky« neposredni »vod« aretacij judovskih kremežljivih zdravnikov. Ta aretacija »predstavljala nov člen v Stalinovi obsedenosti po krvi in maščevanju. Stalin je z njim pripravil novo distiko po vzgledu one pred dvajsetimi leti. Med drugimi so bili na Stalinovi črni listi med drugimi tudi Berlija, Malenkov, Molotov in Zuhov. Med te žrtve pa ni spadal Hruščev, zato pa oba njegova prijatelja, maršala Konjev in Vasiljevski.

Ob pripravah na to »krvavo rih« je Stalin izgubil življenje. Konjev in Vasiljevski sta odnesla zdravo kožo in stojita danes na samem vrhuncu boljševiške piramide. Jasno pa je, da bi osvetile kremeželske zdravniške zadeve pomenila za njiju smrtno nevarnost. Prav zato se je Mikojan izogibal, da bi to zadevo sprožil javno na kongresu boljševikov.

Nepričakovano pa se je pojavil na neki časnikarski konferenci v Moskvi gospod Zdenek Fierlinger, ki je v svoji dvojni vlogi, kot pravi ministrijski predstojnik in kot predsednik čeških socialnih demokratov, izdal svojo domovino Stalinu. Obdarovali so ga s predsedništvom poslanske zbornice. Tako je »delegacija čeških« parlamentarcev prispel v Moskvo. Zahodni časnikarji so ga na časnikarski konferenci spraševali, kaj je z rehabilitacijo Slanskega. Odgovoril jim je, da je vse v redu in da ne more biti govora o kakšni reviziji procesa. Gotovo se mu bo Hruščev izkazal hvaležnega za tako važno življenjsko uslugo. Ta majhni Ceh, ki ni

niti partijski zaslužkar po poklicu, je bil poklican, da javno razglaša, da razstalinjevanje neha tam, kjer bi za Hruščeva lahko postalo nevarno. Seveda si s tem Fierlinger ni pridobil naklonjenosti Mikojana in še manj Tita.

Druge vprašanje pa je, ali je Fierlinger govoril resnico. Ne mislimo resnice glede procesa »Slansky« — ta je pravo nasprotje tega, kar je Fierlinger o tem procesu povedal. Ali pa je tudi resnica, da je Praga ponovno »preiskovala« možnosti in politične koristi revizije tega procesa in da je tako misel tudi zavrgla? Mnogi opazovalci so mnenja, da so tri prežvele obsodence tega procesa, ki niso bili obsodeni na smrt, pač pa na zaporne kazni, politično izpustili na svobodo. Na Madžarskem so že lanske leto izpustili komunističnega Američana Noela Fielda, ki je bil soobtoženec in kronski priča v procesu »Slansky«. S tem so nehoti potrdili, da je bil proces komunistična farsa.

Beograjski tisk pa neprestano kliče po reviziji vseh procesov, ki so bili uprizorjeni proti titoštvu. V zadnjem času pa temu dodaja še zahtevo po kaznovanju krivcev. Hruščev, ki v svojem lastnem carstvu lahko igraje z adusi vsak odpora, se boji Beograda kot hudik križa.

Rakšna je resnica?

Za časa beograjskih pogajanj v začetku junija 1955 je svetovni tisk zadrževal, da je Tito v takem položaju, da lahko z enim samim krepkim udarcem razbije Hruščev prestop. Na XX. partijskem kongresu in kasneje so te ugotovitve potrdili. Tito se je izkazal za velikega mojstra pri doiranju pritiska na Moskvo in na pripraviške pogovore. Beograjski tisk ponovno namiguje na revizijo procesa »Slansky«, in to v prišepetavalnem tonu, ki je še prav posebno nevarno. To je tudi pravo ozadje uvodnika pred štirinajstimi dnevi, ki ga je v moskovski »Pravdi« napisal njen glavni urednik Sepilov. Temu uvodniku velja pripisati neprimerno več važnosti, kakor pa navicoma o rehabilitaciji mrtvih, smrtnobolnih in njihovih preganjenih svojcih. Ta članek je napisan v slogu velikih političnih deklaracij. Je to borbeni članek, kakršne uporablja »Pravda« le v trenutku najtežjih notranjepolitičnih dogodkov. Poimensko obsodijo urednik pet učenjakov, med njimi Malenkovljevega osebnega prijatelja, ki da se upirajo Hruščevi agrarni politiki. Kaj je teh pet nesrečnejših zagrešilo, tega tudi ob tej priložnosti ne izvemo. Članek pač naglašja, da so na partijskih zborovanjih, na katerih so razpravljali o »razstalinjevanju«, izkoristili »notranjepartijsko demokracijo« za klevete proti partijski politiki in njenim leninističnim temeljem.

Ta ugotovitev »notranjepartijske demokracije« je izredno zanimiva. Ta namreč očitno razglaša, da je notranja obnova partije v tem, da se sedaj izpoveduje to, kar Hruščev dikтира, in nečesar drugega. Prihaj pa še lepše. Partijske organizacije uvodničar zmerja, ker »ne kažejo prave boljševiške neopomirljivosti nasproti partiji sovražnim tr-

PONAVLJAMO! Javno vprašanje, ki terja javni odgovor!

»P.d.« je v svoji gonji proti Slovincem, ki ne zamenjavajo svojih prepričanj in načel ob vsaki politični konjunkturi, v nedeljski številki v članku pod naslovom »Nedeljsko branje za članstvo SDZ«, zapisal tudi tole: »... Drobtinico jim je oblastnež (demokristjanji, op. ur.) sicer vrget, toda zato...« Javno pozivamo uredništvo »P.d.«, da pove, komu, kdaj, kje in v kakšen namen nam je oblastnež vrget drobtinice?

ditvama. To je pač očitna zahteva po partijski čistki. Pa tudi to še ni vse! Trditve omenjenih pet učenjakov so v bistvu samo odmevi izjav nasprotne stranke — formulacija, ki kaže navzgor prav zato, ker ostaja neimenovana. Zato pa uvodničar jemlje v zaščito napadence, ponavlja obrabljene fraze tuje reakcionarne propagande, kar vse kaže na skorajšnjo odprtitev čistke.

Popuščanje Stalinove kritike

Vsemu temu odgovarjajo napori za temeljito revizijo razstalinjevanja. Razstalinjevanje obsega namreč dvoje razdobje. Stalin je v borbi proti Trockemu in Buharinu, kakor tudi v naporih za agrarno kolektivizacijo in industrializacijo Sovjetskega mnogo storil, da je pred dvajsetimi leti svoje koncepte zmahnil, in sicer s težkimi posledicami za agrarno politiko, za vodstvo vojne, v notranjepartijskem življenju in v partijski teoriji. Sepilov nam nadalje odkriva — in to v kakem postranskem stavku,

pač pa z mnogimi ponovitvami — da »je vse, kar je naša država v zadnjih desetletjih storila, triumf stalinizma«, in sicer so bili ti uspehi doseženi »apod vodstvom partije v letih mirne obnove, kakor v letih velike patriotske vojne«. Temu primerno govori urednik o Stalinovih pogreških le v »njegovem zadnjem življenjskem obdobju«.

Pri vsem tem moramo upoštevati, da je »Pravda« ne samo trolilo partije, pač pa osebno glasilo Hruščeva in je Sepilov njegov najintimnejši somišljenik. Tu se nam torej izraža osebno Hruščev glas, ta glas je očitno stalinisti, prav tako, glasen ipi grozilni, ker mu pač ni lahko pri duši. Strah pred razstalinjevanjem, ki bi lahko Hruščevu zraslo čez glavo, živa želja, da bi to začaranje čimprej spremenili v uradno vodeno harlekinado, vse to zveni iz vsake besede omenjenega članka. Politični učinki verjetno ne odgovarjajo tej nameri. Razstalinjevanje dejansko ni povodenilo, kakor bi to želel Hruščev in številni njegovi trenutni prijatelji v Rimu, Parizu in tudi Trstu. Apel na stare stalinistične teroristične metode najde v Sovjetski svojo upravičenost že zato, ker Hruščev ne razpolaga s Stalinovo neomejeno silo, razpolaga pa s silo, ki je neprimerno večja od tiste, s katero razpolaga njegov nasprotniki. Novo na vsej stvari je dejstvo, da je Hruščev sicer gospodar v Sovjetski, ne pa tudi enak gospodar v območju mednarodnega komunizma.

Sedaj je na preizkušnji načelo, ali je tudi pod temi movimi okoliščinami mogoče storiti tisto, kar je Stalin vedno lahko storil: proklamirati notranjepartijsko demokracijo in vsakogar, ki povelja strumno in v pokorno in izpolnjevanje, na mestu likvidirati.

SOŽITJE Z MORILCI

Pod gornjim naslovom prinaša zadnja številka švicarskega tednika »Die Weltwoche« izpoved peresa njenega glavnega urednika Lorenca Stuckija članek, ki bo gotovo zanimiv tudi za naše čitatelje v tej predbojni kampanji.

Dne 29. decembra preteklega leta je v Frankfurtu neznanec telefonično poklical predsednika ruske protikomunistične organizacije »NTS«, dr. Vladimirja Poreniskin, in mu dejal: »Naročili so mi, da vas umorim.« Možakarja je bilo ime Wolfgang Wildpret in je prihajal iz vzhodnega Berlina. Po vojni se je v vzhodnem Berlinu ukvarjal s črnoborzijskimi kupčijami in si nakopal na glavo precej grehov. To-liko pač, da ga je rdeča tajna policija stisnila v svoje mreže. Pred letom je odšel kot navidežni begunec v zahodni Berlin, da bi po nalogu vzhodnonemške komunistične policije vohantil. V začetku decembra je prejel po svoji zvezi v pristojnosti dveh sovjetskih agentov naročilo za umor. Izročili so mu dvajset tisoč zahodnonemških mark in mu zagotovili službo državnega morilca kot nagrado za izvršeni umor. Sprejel je nalog, denar, pištolo in potrebne podatke o žrtvi. Vendar se mu je oglašila vest. Marsikatero je že skuhal proti zakonu, vendar umoril pa še ni človeka, in tega ne bi rad storil niti v bodoče.

Seveda ni tako enostavno izmuniti se ukazovalcu, ki ne ukazuje samo tretjini zemeljske površine, ampak katerega roka — kdo je boljše poučen o tem kakor tisti, ki so mu naročili umor — sega daleč čez železno zaveso v najoddaljenejša dežela sveta. Ljudem okrog ruske protikomunistične organizacije pa zadeva ni bila nova. Pred dvema letoma bi moral stotnik sovjetske tajne policije MVD, Hohlov, umoriti nekega drugega voditelja ruske protikomunistične organizacije, Juraja Okoloviča. Poleg tega je bilo vse polno požikov usmrtitvenih, ki so se deloma posrečili, deloma izjavili. Tako so Wildpretja prepričali, da je najbolje, če se prijavijo nemškimi policijskim oblastem. Tako je končal v preiskovalnem zaporu in ruska protikomunistična organizacija je na lastne stroške za deva izročila odvnetiku. Ta naj bi posredoval, da bi Wildpretja ne kaznovali zaradi nekdanjih manjših grehov, in to kot »nagrado« zato, ker je preprečil politični umor in tudi zato, da ne bi prestrašili sledečih morilcev, ki bi se najbrž bali predstaviti se policiji.

Zahodne miselne predstave na področju politične kriminalnosti so zelo skromne. Kdor v te satanske stvarnosti nima globljega vpogleda, nagiba k temu, da take »propagandne pripovedke odpravljajo s »propagando«. Človeku, ki je vajen dobrega spanja, strahotne pripovedke gotovo niso všeč. Kaj bi si tudi belil glavo z neprijetnostmi kakor so državni umori, koncentracijske tabo-

zadevo naša vlada... P. je zvedel, da bo Lenin prispel v Stockholm. Ne more pa dosti storiti, ker mu (Leninu) manjkajo denarna sredstva.«

Nekaj tednov zatem je nemški poslanik sporočil v Berlin, da »Helphand« (po slovensko »roka pomočje«) ocenjuje stroške »popolne revolucije v Rusiji« na 20 milijonov rubljev. Dne 29. decembra je ta tajinstveni možakar Parvus (bivši revolucionar, ki je postal kasneje blagajnik revolucije) podpisal s imenom dr. A. Helphand takole pismo: »Prejel od nemškega poslanstva v Kopenhagenu znesek en milijon rubljev v ruskih bankovcih za pospeševanje revolucionarnega gibanja v Rusiji.«

Parvus-Helphand svojih denarnih dobrotnikov ni razočaral. Aprila 1917 je Lenin (skozi sovražno Nemčijo) prispel v Petrograd in novembra istega leta je bila ruska revolucija »popolna«. Plačal jo je nem-

Sončne pege v Rusiji in pri nas

Britanski dnevnik »Daily Telegraph« se ukvarja izčrpano z dokumenti nemškega cesarskega zunanjega ministrstva in imenuje pogodbo med Leninom in cesarjem »najusodnejši in najneodgovornejši akt političnega oportunizma naše dobe«. Res je tako, res pa je tudi, da imamo danes pravo inflacijo takih »aktov«, ki se ni ustavila na mejah Trzaskega ozemlja. Kakor danes odkrivajo zgodovinske resnice iz zaprašenih arhivov, tako bo slovenska zgodovina nekoč odkrivala dejanja ljudi, ki so za Judežve groše okuževali naše ljudstvo in ga nagajali v komunistično pogubo.

Podobnosti Leninovih učencev v

ški cesar, ne pa marksistične ideje.

Takoj za tem je brzojavil nemški državni tajnik v zunanjem ministrstvu, Richard von Kuehlmann, cesarju Viljemu: »Rusija je izgledala najbližjeji člen v verigi naših sovražnikov. Naša naloga je bila, da ta člen postopoma zrahljamo in po možnosti odstranimo. To je bil namen vseh naših prekucskih naporov za fronto. V prvi vrsti s pospeševanjem separatističnih teženj in zlasti s podpiranjem boljševizma. Šele potem, ko so pričela stalno dotekati naša denarna sredstva v roke boljševikov, so komunisti lahko zasnovali in izpustili svoje glasilo »Pravda« in energično širili svojo propagando. V začetku zelo ozko partijsko bazo so lahko pomembno razširili. Sedaj so boljševiki na oblasti. Kako dolgo bodo ostali, ni moči uganiti... V našem interesu je, da izkoristimo čas, ko so na oblasti — in ki je lahko tudi kratko odmerjen — da najprej dosežemo premirje, potem, če je mogoče, tudi mir...«

drugi svetovni vojni so presenetljivo velike. Tudi jugoslovanski komunisti se niso samo veselili poraza Jugoslavije, pač pa so ga s vsemi silami — po ukazih Moskve — pospeševali. Tudi njim je bila usoda Jugoslavije deveta briga. Polastitev oblasti je bil njihov najbližji cilj...

Tudi v Trstu smo dobro založeni s političnim oportunizmom, ko celoviti katoličani očitno podpirajo tisti komunisti, ki na oblasti v Jugoslaviji preganja vero, zapira duhovnike in škofo, odreja ljudem kruh in svobodo in ki je prav tu v Trstu ustvaril tisto stanje, ki ga je v preteklosti tudi zadnji Slovenec

odločno odklanjal. So ljudje, ki se prištevajo med narodnjake, pa iščejo v demokratičnem slovenskem očesu iver, bruna v komunističnem fratelančnem očesu pa ne vidijo. So ljudje, ki sretno prikritim partijskim zaslužkarskim sopotnikom darujejo več vere kot nesebičnim javnim delavcem. So to tako dobri Slovenci, da jih komunistično ime in volilni znak: srp in klavir ter imena kandidatov naših narodnih nasprotnikov nič ne motijo, medtem ko jih ena sama čisto gospodarska korektna beseda nasproti demokratičnim Italijanom tako zbeže, da jih tudi političnih preskokov ni sram.

Italijanske stranke posnemajo nemškega cesarja

Ali bi se morda ne pogledali enkrat v nepotvorjeno zrcalo in si zbrisali z obličja tiste rdeče pege, ki so se pojavile zaradi krvavo rdečih obsevanj krivih rdečih oznanjevalcev? Zmota ne prizanaša nikomur, poštenjak jo spoznava in odstranjuje.

So pa tudi še druge usodnejše podobnosti. Cesarska Nemčija je s pomočjo boljševizma vbrizgavala ruskemu narodu okužena cepiva. To žalostno vlogo — to moramo odkritorsko in glasno izpovedati — v Trstu opravljajo italijanske stranke z demokratičnimi na čelu. Tudi zadnji šolarček slovenske skupnosti danes ve, da so si tudi ti ljudje prištevili politično načelo: Cilj posvečuje sredstvo. V svoji nacionalistični zagrinjenosti so v sovražstvu proti slovensstvu popolnoma pozabili na komunisti in njegovo sopotništvo. V tej slepi zakrknjenosti so postali avtomatično najučinkovitejši zavezniki titoštva in komunizma sploh.

Celo krščanska demokracija se v Trstu bori proti komunizmu s tem, da zastopavlja Slovence na vsaki koraku, da z vsemi sredstvi sabotira določila Londonskega sporazuma in očitno dopušta nemoralne pritisk za raznarodovanje Slovencev. Slovenskim optantom, ki so v ogromni večini proti komunizmu, saj so zato izbrali svobodo, odreka jo opet, številnim drugim povratnikom odvzema državljanstvo, jih poganjajo iz služb in tako z roko v roki s Titom zasledujejo iste cilje: eliminacija demokratičnih slovenskih razumnikov. Policija protizakonito izganja Slovence s tega ozemlja verjetno samo zato, da jih rešujejo titovski prvački. Slovenska ulica jim je tudi v najbolj slovenskem predmestju smrtni greh proti italijanstvu Trsta. Prišli bi predaleč, če bi hoteli naštevati vse krivice, ki jih oblasti s tukajšnjimi italijanskimi politiki na čelu povzročajo Slovincem, saj so te znane ne samo vsakemu Tržačanu, pač pa tudi osrednji rimski vladi.

Tako spiroti mečejo hvalažne kosti v glodanje komunizmu, ki s svojo strani objublja Slovincem nebesa na zemlji. Vsi vemo, kakšna so ta nebesa v Sovjetski, njenih kolonijah in tudi v Jugoslaviji, zapostavljeni in dnevno ponižani narod pa se oprijemlje vsake bilke, pa če je še tako trnja. Tako ti kratkovidneži kot titovci in komunisti se dobro zavedajo, da če bi teh kosti nekega dne zmanjkalo, bi bilo konec titoštva in tudi slovenske vrste med komunisti bi se znatno skrečile. In prav od »slavokomunizma« živi ti titovci in italijanski nestrepi. Tako ugleda tudi krščanska demokracija pot komunizmu in njihovim sopotnikom. Zakaj? Zato, da v Rimu predstavlja vse Slovence za komuniste in da rimska vlada temu primerno proži proste roke protislovenskim skrajnežem.

To naj predvsem razumejo isti Slovenci, ki so v preteklosti in ki morde mislijo tudi pri sedanjih volitvah prepustiti svoj glas očitno zaveznikom komunizma. Zapomni jo naj si, da je vsak slovenski glas tudi za demokratsko stranko pravzaprav glas za komunizem!

Veliko krivico pa bi delali čistim osamljenim pripadnikom krščanske demokracije, ki s politiko: Cilj posvečuje sredstvo niso soglasni. Takih mož poštenjakov in političnih mislecev je tudi na vrhu nekaj. Slovenski demokrati smo prepričani, da bo še sama ta manjšina tudi zmagala. Vendar moramo takoj pripomniti, da je tudi nemška cesarska vlada spoznala, da boljševiška injekcija ni bila strahnila.

Tako je Leninov rojstni dan osvetlil podobnosti prejšnjih in današnjih časov. Zgodovina se včasih le ponavlja. Tudi Mussolini je mislil, da je Slovence odpravil s strahnilom, pa jih ni; Slovenci niso umrli. Njegove injekcije so bile zgolj injekcije sovraštva proti fašistični Italiji. Tudi današnje injekcije niso nič drugega. Tudi z današnjimi tako bogatimi injekcijami Slovencev ne bo konec! Cesarska Nemčija je to resnico spoznala prepozno. Upamo, da pri pametnih italijanskih demokratih, posebno demokristjanjih to spoznanje ne bo prišlo prepozno. Samo s popolnim priznanjem narodnostnih pravic Slovincem na tej zemlji bo borba proti komunizmu v slovenskih vrstah uspešna.

dilo že mnogokrat pred tem v svetovni zgodovini.

Stvarno pa politični voditelji na to ne mislijo. Bodisi slikajo sovjetskega hudca v takih kričečih barvah na steno, da s tem prej bromijo kakor pa vzpodbujajo obrambo. Ali pa vzbujajo vti, da v ovčjo kožo preoblečenega volka ocenjujejo kot pristno jagnje in stalno upajo na poboljšanje in spreobrnjenje kriminalcev. S tem samo še poostrijo problem in se ponižujejo na vloge statistik v sovjetski igri, ki naj nas utruji in končno tudi uspeva. Tako nastaja moralni nauk: kdor človeka ubije, ga obsodijo, kdor pomori milijon ljudi, ga sprejema angleška kraljica.

Zakaj nimajo poguma, da bi stvari imenovali s pravim imenom? Hruščeva in Bulganina bi morali aretirati in ju postaviti pred sodišče, zato pa nimamo moči. Res je, da ne moremo razbojniške bande, ki si je podvrgla tretjino sveta, ohraniti. Vendar ne more biti tudi v politiki med tako bando, pa naj bo še tako mogočna in lepo oblečena in naj se še tako dobrodošno smehljajo, in med nami, ki smo pravna država, nobenega pobotanja in nobenega resničnega miru. Najraje bi si drug drugemu skočili v lase. In vendar se moramo zaenkrat zadovoljiti s »sožitjem«. To sožitje pa je sožitje s škripajočimi zobmi.

Naraščanje cen v Jugoslaviji

Dunajski listi poročajo, da bodo v jugoslovanskih letovislih v prihodnji sezoni povišali cene od lanskih od 30 do 120 odstotkov. Poviški bodo zabloli v Crikvenici 54-95 od sto, v Dubrovniku 51-71 od sto, na Hvaru 44-53 od sto, v Makarski 40 od sto, v Omišu 53-66 od sto, v Opatici 50-102 od sto, v Portorožu 100-120 od sto, v Splitu 50 do 60 od sto, v Beogradu 35-55 od sto, v Zagrebu 20 do 60 od sto, v Ljubljani 50 do 60 od sto, v Sarajevu 50 odst.

„Večer belih vrtnic“

V nedeljo popoldne so slovenski dijaki iz Trsta uprizorili na Kontovelu veselo tridejanko Mihaela Jerasa »Večer belih vrtnic« v režiji profesorja Peterlina. Za danes to simpatično uprizoritev samo omenjamo, podrobneje pa se bomo k njej povrnili, ko bo predvajana v tržaškem Avditoriju, kar je napovedano za soboto, 5. maja t. l. ob 20.30 uri.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE ZA TRZASKO OZEMLJE

V nedeljo 29. t. m. ob 16.30

v Prosvetnem domu

na OPCINAH

BESEDE IN KRETNJE...

Nastop gojencev

Igralske in baletne šole SNG

VESTI s TRŽAŠKEGA

Profesionalni časniki in politiki

Politični časniki so lahko ljudje, ki jih uvrščamo lahko med dve kategoriji javnih delavcev: Lahko so glasniki nepremakljivih načel politične miselnosti in prepričanja, ki ga zastopajo, odločni in neupogljivi branilci idej, v katerih so zrasli, jih oblikovali in jih v polni zavesti, da so prave in koristne za skupnost oznanjajo in razlagajo svojim rojakom s srcem, dušo in moznostmi. Tak uredniški sloj je med vzponom narodov v politično zrelost ustvarjal politično časnikaštvo vseh strank med vsemi kulturnimi narodi sveta. Prav posebno pa so taki narodni in politični buditelji rasi in se krepili med narodnim in političnim zorenjem našega naroda.

Politični voditelji so bili v mnogih primerih političnega opredeljevanja našega naroda obenem tudi uredniki glasil, ki so širila zamisli in programe slovenskih političnih strank. Gotovo je, da vse ideje niso same zrasle na domačih tleh, pa če so jih naši predniki kot podlago prinašali s slovanskih območij, oziroma iz dežel, v katerih so se zamislili dozelele in obrodile bogate sadove.

Podlago so poplenili s domačimi najumnostmi, jo prilagodili lastnim domačim potrebam za budni upoštevanjem narodovih izročil, potem ko so se prepričali, da bi te zamisli podarile narodu boljše bodočnost in mu zagotovile obstoj in ogrevališče na soncu. Za temi cilji so korakale vse stranke na slovenskih tleh, stranke, ki so se zadržale v ljudski zavesti; stranke, ki jim je bila lastna domovina najvišji ideal in edini gospodar. Od socialistov, neprednikov, katolikov, socialcev, kmetijev do tržaških edinašev. Vse to je bilo udomačeno seme, ki je rodilo domače pridelke. Pri nas v Trstu celo zelo bogate letine.

Revolucija, vsiljena z ognjem in mečem iz tujine, zasnovana, vodena in dokončana s tuji, o katerih niti ne vemo zagotovo, ali so se vsi rodili na domačih tleh; tuji pa vsekar, ker niso živeli z narodom, se za njegove tegobe in ideale niso menili vse do trenutka šibkosti domovine, da revolucija je izkoreninila tudi te osnovne narodne samobitnosti. Revolucije pri nas in po vseh ostalih zaslužnih deželah niso zamislili niti sprožili ljudski voditelji, pač pa kopica v tujini izurnjenih in za tuje koristi delujočih poklicnih revolucionarjev, ki jim je astiralo nekaj domačih zornikov iz golega častihlepija in koristolovstva.

Tito bi prav tako revolucijo lahko zasnoval v katerikoli drugi vzhodnoevropski državi, saj je znano vsemu svetu, da niti svoje lastne govorice ni obvladal, in tudi še danes ni njen popolni gospodar. Prav zato so krožili in se še vedno ponavljajo dvomi o njegovi hrvaški pristnosti. Vidali bi bil lahko predsednik mehiške komunistične republike, če bi v tej deželi uspeli njegovi načrti, ki jih je zasnoval Stalin. Revolucionarni komunistični profesionalci nimajo z deželo, ki so jo osvojili, ničesar skupnega. Sa-

mo tako lahko razumemo njihovo slepo dejanje, klanje nedolžnih žrtev, ropanje in popolno brezpravnost, s katero so kolonizirali svobodne narode in države brez milosti, brez sledu elementarnega človeškega dostojanstva. Praktični komunisti so ob takih vzorih invazijskih profesionalcev postavili zlo in hudobijo na oltar »narodnega junaštva« in »socialne pravičnosti«. Državljansko vojno so zanesli s preveč borbe proti okupatorju. To ni bila edina potegavščina zavojevalec, da bi dokončali svojo obrt in se polastili oblasti. Tudi druga narodna izročila so vpregli v svoj voz in jih po opravljenih uslugah gladko zavrgli.

Nameste takih idealnih političnih časniki in voditeljev so komunisti ustvarjali in oblikovali nov tip časnikaških kulijev in voditeljskih narednikov. Revolucionarna diktatura s svojim ustrovalnim aparatom je našla v na pol dozorelem pokolenju tisto posrečeno testu, ki ga je z lahkoto premesila v svoje poslušno orodje. Našla pa je tudi nekaj redkih profesionalnih politikov, ki jih je v nekaj redkih primerih rodil tudi slovenski narod.

Tako imamo danes pri nas časnikaške kulije, ki so si izstavljali svoje »časnikaško izpričevalo« v letih 1948-1955 vsak dan sproti. Ta »izpričevala« bomo slovenskim volivcem, ki so morda v njihovem spominu zbledela, zopet osvežili. Sposobnosti in resničnosti so v teh hudo številnih primerih dovolj poučne za treznega človeka. Cesar pa se je Janezek naučil, to Janez zna. Tudi današnji časnikaški kuliji si pomagajo z dokazi otrok, s hlačkami na hitri strel, ki vsekoli obtožbo zavračajo s pavšalnimi izgovori »o laži in klevetah«, ne da bi dokazali eno in drugo. Tu pač ni »ljudskih tožilec in tajnih policij«, ki bi dokazovale po vzorcih Rajka, Kostova, Slanskyja, Gomulke in drugih! Tu zavračajo impotentni kuliji resnico s preprostim histeričnim bevkanjem, ne da bi eno samo resnico ovrgli.

Tudi redki profesionalni politiki so se znašli v »novi stvarnosti«. Svoja načela in prepričanja so odložili za krožnik rdeče mineštre. Hvalijo tisto, kar so pred desetletji prekinjali in zavračali, teptajo pa načela, ki so jih sami utrjevali in po katerih so se dokopali do političnega profesionalizma. So politiki zaradi politike. Udinjajo se tisti politiki, ki nese njim, ne pa tisti, ki bi koristila narodu. Tega se zavedajo, zato ne hodijo na sonce, pač pa je njih glavni posel prišepetavanje značilnih resnic in zarotniških spletkarskih laži. Tudi tem bo morale »Demokracija« posvetiti svojo pažnjo.

K. C.

USODA JAVNIH IZJAV

»Danes se nekako zaključuje borba tržaškega ljudstva glede teritorialne pripadnosti njegovega mesta in okolice. Tržaško ljudstvo pa nadaljuje borbo za svoje socialne, demokratske in človeške pravice. Prav za to borbo pa so zdaj drugi bolj pogosti, predvsem zato, ker te teritorialno upravljanje ne bo več razdvajalo tržaških demokratičnih množic, ki se bodo odsele pridružile veliki družini italijanskih demokratičnih sil. Naše slovensko ljudstvo je sestavni del tržaških delovnih množic...«

Franc Stoka
»Pr. dn.«, 26. X. 54.

Ta prihuljena izjava nam je prišla na misel, ko smo v nedeljski številki »Pr. dn.« spet zasledili solze privlačajoče ječljanje, ki naj bi po njihovo bil napad na naš list. Prišla nam je pa na misel zato, ker nam po stari navadi glasilo možganskih mazačev očita »javne izjave solidarnosti z vladajočo stranko«.

Latinski pregovor pravi, da je prepiranje z govnom nesmiselno, ker si pri tem človek umaže roke. In ker smo že ponovno poudarjali, da s komunisti ne bomo debatirali, je tudi ta naš sestavek namenjen izključno le Slovincem, ki so brali že omenjeno ječljanje. Ti upravičeno pričakujejo in celo zahtevajo, da indirektno zamašimo zijačo »kopislu«, ki je skupno z ostalimi »kolegij« tam preko edinstven primer v slovenski časnikaški zgodovini.

V čem je sploh bistvo tega njegovega razpištoljenja? Titovci in njihovi zavezniki — ki jih je ravno za polovico povprečne zobozdravniške čakalnice — se zavedajo, kako strašno hladni so postali do njih lastni pristaši po oktobru 1954. Niso preslišali številnih nemih, pa tudi glasnih očitkov, katerih utemeljenosti sploh ne poskušajo več pobijati. Za volitve pa je treba ljudi razburiti. Pozabiti morajo vendar, da so titovci izrabljali njihova navdušenja v druge svrhe: pozabiti morajo »rešitev tržaškega vprašanja« in vlogo, ki so jo pri tem rešitvi imeli »borci proti fašizmu«: namreč vlogo človeka, ki zažge tujo hišo, potem pa hinavsko pomaga reševati krožnike in lonce. Vse to morajo ljudje pozabiti, ker sicer ne bodo volili za italijansko listo s slovenskim nosilec. Tako titovcem ne preostane drugega, kot da se razbesnijo nad demokratičnimi in katoliškimi Slovinci, in to na način, kot ga pozna človek, ki je že vse zapil in po neštetihi blaznostih tvega še poslednjo.

Razumemo njihovo besnost, razumemo njihov delirij: do tega ima pravico vsak, ki je zadet v živo in se zaveda, da so mu šteti dnevi razpolaganja s slovensko potrebnostjo in pametjo. Zato je povsem naravno, da nam v svojem besnenju očitajo vse ono, kar strahotno tež prav njih: osamljenost! Zrtvoval jih je Tito, izdal Cucchi, ogrožljal Magnani, izognil se jim Vidali: sami tuji. Sedaj brezupno iščejo podpore pri Slovincih, na katere se niso nikoli ozirali. A ti so jim v upravičenem studu obrnili hrbet. Ostalo jim je nekaj mandelcev, katerih ideološka opredelitev je odvisna od dinarskega tečaja ali pa

od veljavnosti obmejne propustnice.

In ti prvoboritelji proti slovenskim glasovom v Trstu nam očita, ki ne manj kot to, da nam italijanske stranke dajejo »ne le drobtinice! Ti ljudje imajo veliko napako: da namreč vse sodojo po sebi. Ta dedna obremenjenost se vleče za njimi še iz časov, ko jim je fashiistična vojska na Dolenjskem in drugod pomagala v »osvobodilnem« in »protiokupatorskem« boju — kar je razvidno celo ni manj kot v samem Sajetovem »Belogardizmu«, da niti ne omenjamo demokratičnih virov in priči. Ker smo pa že pri »drobtincah«, jih hočemo sedaj javno vprašati: kje so vsi tisti milijoni, ki ste jih zbirali za kulturni dom, pa tega doma kar ni in ni hotelo biti od nikoder? Da ne bo nesporazuma: ne mislimo onih milijonov, ki vam jih je pred kratkim darovala »vladajoča stranka«, temveč tiste iz časov, ko je današnji predsednik stranke »Lista socialisti independenti« še javno izjavil: »Povejmo vsakomur v obraz, da kdor dela zavestno ali podzavestno za povratek tega ozemlja pod Italijo, je izdajalec vseh žrtev, je izdajalec koristi tržaškega prebivalstva! Veste, to je bilo takole kakaga 14. aprila 1952 v Bazovici...«

Razpust Kominforma spremenjena taktika

Mednarodni komunistični informacijski urad (Kominform) je pred dnevi objavil svoje zadnje uradno poročilo, ki nosi podpise vseh osem komunističnih partij in v katerem so navedeni vzroki o razpustitvi. V poročilu je rečeno, da je razvoj v zadnjih letih ustvaril nov položaj. Predvsem — tako zatrjuje poročilo — se je socializem izoblikoval v svetovni sistem. Tudi je v tem času prišlo do ustanovitve velikega »mirovnege pasu«, ki obsega tako socialistične kakor nesocialistične države. »Izmenjave skupnih problemov v borbi za mir, demokracijo, socializem in koristnosti delavskega razreda« se bodo nadaljevale tudi v bodoče.

Moskovska »Pravda« utemeljuje te trditve v poročilu in izjavlja, da bodo v bodoče mednarodni kongresi in konference nadomeščale Kominform. Za komuniste posameznih dežel je važno da upoštevajo narodnostna čustva. Ne smemo — piše »Pravda« — prezreti dejstva, da je mogoče uporabljati parlamentarni sistem za »preobrazbo kapitalistične družbe v socialistično«.

Togliatti: olajšanje za ljudsko frontaštvo

V »L'Unità« je Togliatti napisal, da bo razpust Kominforma olajšal ustvarjanje »ljudskih front« v Zahodni Evropi. Tako italijanska kakor francoska KP sta prišli do spoznanja, da imata le malo skupnih vprašanj z bratskimi partijami v ljudskih demokracijah.

Tudi v Beogradu so razpust Kominforma z vso gorečnostjo in nepriznanim zadovoljenjem pozdravili.

V zahodnem tisku pa upravičeno priznavajo, da je razpust Kominforma zgolj spremenjena taktika komunistične zavojevanja in vtihotapljanja z vrste svobodnih ljud-

Samogovori pred zrcalom

Ko pisunski kuliji pri »Pr. dn.« zavajajo svoje redke čitatelje, verjetno sedijo pred velikim kristalnim zrcalom svojih razkošnih »ljudsko-demokratičnih« prostorov, ko se jim izpod peresa zlivajo na papir takele prisposobe: »... — ponavljamo — zašli (demokratični) Slovinci namreč - op. ur.) v obupno osamljeno temno in zaohlo ulico, v temno brezpotje...« Kadar totalitarni zagovorniki diktator vi-hajo rokave proti svojim nasprotnikom, zahajajo v pravo navdahnjenje le, če pobrskaajo po svojih lastnih arhivih tako, kakor predstavljajo »karakteristike« lastnih privržencev »ljudski tožilci« kadar coprajo svoje obtožnice.

USI je letošnja nova prevleka strankarskih profesionalcev. V osmih letih najmanj že šesta konkurzna firma. Njen in tudi vseh prejšnjih izredno trdoživ šef dr. Jože Dekleva pa je samega svojega letošnjega kandidata, ravnatelja »Pr. dn.« v nedeljo lopnil po ustih, ki je priznaval pred pešico titovskih uradnikov in namestencev vse svoje velike napore, da bi svojo malo brečedico prislilni komur koli že, pa se mu ni posrečilo. Povsod in vse stranke so ga odgnale. Le tako so ušle ravnatelju »Pr. dn.« tožbe o »no-

TRŽAŠKI PREPIHI

Mo to dejansko stanje odkriva prav moskovska »Pravda«, ki odkrito razodeva komunistično spremembo taktike: »Kar smo priznali, je samo to, da so se vezi med komunističnimi strankami prežvele. Nobenemu komunistu pa ne pada na um, da bi usogovarjal potrebi po najumnosti in prednostih za sodelovanje med komunističnimi strankami. Tudi po razpustu Kominforma bodo komunistične stranke iskale nove in koristne oblike za medsebojno povezavo in za koordinacijo svojih dejavnosti... po vsem svetu.«

Torej: vse ostane pri starem. Razpustili so zgolj neuporaben instrument — in še tega so po sovjet-skih kupčijskih navadah prodali na predvečer državnega obiska v Angliji.

Rdo govori o demokraciji?

V zadnji številki »Novega lista« beremo, da bo to soboto na sedežu Krožka mladih izobražencev predaval o demokraciji — najboljši obliki človeškega sožitja — ni manj kot dr. Biteznič, ki je leta 1948 kot »velik demokrat« odklonil v Gorici sodelovanje pri Slovenski demokratski zvezi.

O kakšni demokraciji lahko govori človek, ki zvesto služi najhujšim sovražnikom demokracije, je pač vsakemu resničnemu demokratu jasno: o demokraciji jugoslovanskega in ruskega tipa, ki se istovetno s komunistično diktaturo.

IZLET SDD

Zaradi nestalnega in mrzlega vremena se preloži prvomajski izlet na poznejši čas, ko se bo vreme ustalilo.

Odbor

bupno osamljeni in zatohli ulici« pred kristalom »Pr. dn.«.

Svojo »slavno politično preteklost« pred štirimi leti pa je dr. Dekleva — po naukih Stalinove dialektike — poskušal prikriti z vprašanjem, kaj je dr. Agneletto napravil za Slovence. Pa razčistimo še mi »kakoj to vprašanje«. Dr. Agneletto je bil prav tako kot dr. Dekleva izvoljen na volilnem programu, ki je v prvi vrsti obvezovala svetovalce za obrambo in uresničenje Svobodnega tržaškega ozemlja. Dr. Agneletto in vsi izvoljeni svetovalci SDZ in SKS so to prisego svojim volivcem izpolnjevali z vsemi svojimi silami. Dr. Dekleva in tovariši so to prisego po volitvah zavrgli in preskočili na stran likvidatorjev STO. Te volilne izjave titovcev in njihovih sopotnikov slovenski volivci niso pozabili in je pozabiti ne smejo!

Kdor lomi besede, ni vreden nobenega nadaljnega zaupanja!

Pojmo v tajgo!

Pred odhodom v kapitalistični Zahod je Hruščev na konferenci mladih konstruktorjev v Kremlju povedal nekaj, česar gotovo angleškim delavcem ne bo zaupal. Dejal je: »Med proletariata mora ostati nabrušen, ta med mora braniti pridobitve revolucije, delavskega razreda in delavstva sploh. Določena vodilna buržoazija je potrebovala polnih štirideset let, da se je prepirala o moči Sovjetije in veličini leninističnih in marksističnih zamisli. Trdno smo prepričani, da bo v tekmi med socializmom in kapitalizmom zmagal način socialističnega načina življenja.« Mladim tehnikom je Hruščev zaupal, da bodo na Daljnem vzhodu odprli gospodarstvu nova nerazvita področja. Apeliral je na sovjetsko mladino in jo posebno obtoževal, da je delomrzna, ko zapuša srednje šole.

»Naloga naše mladine,« je dejal, »je, da obljudi področja Sibirije, zgradi tovarne, elektrarne, železniške proge in udobna mesta. Stevilna vzhodna področja so nezadostno obdelana. Komsomol (komunistična mladinska organizacija) bi tja lahko poslala dovolj mladincev. Za uresničitev novih gradbenih vladnih načrtov je potrebnih 300.000-500.000 prostovoljcev.« Hruščev je priznal, da so življenjski pogoji izredno trdi. »Razumeti morate, da ne gre za to, da boste pri babici po-kušali krole. Potrebna nam je držna mladina... Verujemo v sile komsomolcev. Vemo, da se naša mladina ne boji sibirskega mraza, niti teje (močvirnih gozdov).«

Kako lepo in prijazno povabilo za naše mlade komuniste, ki bi s svojim sodelovanjem v Sibiriji lahko dokazali, da njihove ljubezni do sovjetske domovine niso prazne besede. Morda bo »Delo« Hruščev poziv posnelo...

Don Camillo in Peppone

V Bolonji vlada že nekaj let med tamkajšnjim nadškofom kardinalom Lercaro in med komunističnim županom po imenu Giuseppe Dozza huda borba. Ta borba med kardinalom »don Camillo« in županom »Peppone« se oblikuje v prijateljskih obračunavanjih, je pa ključu temu neizprosnost. Končni cilj borbenega kardinala je popolni izgon komunistov iz mestnega sveta in

postavitev demokratskega župana.

V teh dneh je ta borba zadobila posebne oblike. Giuseppe Dossetti, eden izmed najpomembnejših razumnikov Kršćanske demokracije, se je odločil, da bo nosilec liste »župansko mesto« v Bolonji. Giuseppe Dossetti je nekak ustanovitelj »katoliškega socializma«, ki mu pravijo tudi »katoliški integrizem«. Pred leti se je odtegnil politiki in odšel v samostan. Kasneje pa se je posvetil naprednim silam Kršćanske demokracije in si pridobil med delavstvom precej vpliva. Je brilantni govornik in kljub svoji mladosti miselno izredno razgiban izobraženec.

Pri prevzemu županske kandidature je izjavil, da se bo pri propagandnem delu izogibal vsakega »nasilja« — tudi v besedah — in da ga bo pri tem delu vodil edinost nauka evangelija in kršćanske ljubezni. Kandidatura Dossettija je med komunisti izzvala veliko vznemirjenje. Če bi se namreč posrečilo »aprakličnim kršćanstvom« izvisiti komunistom rdečo Bolonjo iz rok, bi bila take zmaga izredno pomembna za nadaljnji notranjepolitični razvoj v Italiji. Ze samo dejstvo, da je mož, kakršni je Dossetti, zapustil samostan, da bi se postavil v aktivno borbo proti komunizmu, dokazuje, da borbeni duh še ni zamrl, pač pa, da se oživlja in krepi.

Pogreta ljubezen

CK boljševske partije je priobčil proglas za prihodnji 1. maj, ki ga je razširjal sovjetski radio. Stalinovo ime, ki ga je lanskil proglas še vseboval, je letos popolnoma izpuščeno. Jugoslaviji, ki je med lanskimi pozdravi ni bilo med »brat-skimi narodi«, je letos določeno prednostno mesto: »Bratski pozdrav narodom Jugoslavije, ki pomagajo pri gradnji socializma! Naj živi nezrušljivo prijateljstvo in sodelovanje med narodi Sovjetije in Jugoslavije!« pravi proglas CK.

Poseben poudarek so letošnji sovjetski režiserji položili na sodelovanje med komunisti in socialisti, ki so jih še pred nedavnim zmerjali z izdajalci delovnega ljudstva. Ponovno zagotavljajo svojo »miroljubnost« in pripravljenost na sodelovanje z vsemi narodi sveta. Nadalje razglajajo: »Naj živi prijateljstvo in sodelovanje med narodi Velike Britanije, Združenih držav, Francije in Sovjetije v borbi za mednarodno pomirjenje, za kolektivno varnost v Evropi in za mir po vsem svetu.«

Končno poziva proglas delavstvo Sovjetije, »naj se še bolj oklene komunistične partije in vse svoje sile posveča ustvarjalnim silam za uresničenje zgodovinskih sklepov XX. kongresa, ki so namenjeni izgradnji komunizma.«

Odgovorni urednik:

Prof. Dr. ANTON DABINOVIC
Tiska: tisk. Adria, d. d., v Trstu

ZOBOZDRAVNIK

Dr. STANISLAV PAVLICA
se je preselil v ul. Rittmeyer, 13

in sprejema

od 9. do 13. ter od 17. do 19. ure
Štev. telef. 31-813

Ime, ki pomeni ose za poznavalce blaga!

MAGAZIN ANGLEŠKEGA BLAGA (MAGAZZINO STOFFE INGLESI)

Skladišče: TRST - Ulica S. Nicolò 22
Telefon štev. 31-138

IME, KI POMENI:
kvaliteto - modo - jamstvo
zaupanje za potrošnike
klasičnega moškega in
ženskega blaga

Znakom dobrega angleškega in
domačega blaga prihranite denar

Obiščite nas in se
prepričajte osebno!

POZOR!!!
3 metre volnenega blaga za moško
obleko s podlogo za Lir 4.950
" " " 7.480
" " " 10.700
ter lepa izbira angleškega moškega blaga
dobite v trgovini
A. PERTOT
Trst, Ul. Ginnastica 22, tel. 95-998

Svoj položaj dar
domu na oltar!
Prispevke sprejema odbor »Slo-
venske liste«, ul. Machiavelli 22-II.